

cpb

Excellence for productivity?

OCW
11 juli 2007

Excellence for productivity?

Seminar, directie Kennis, OCW

Aanleiding

- Belang human capital voor productiviteit is onomstreden
- Maar hoe werkt het: via brede basis van goed opgeleide werknemers of juist door toppers?
- Recente economische literatuur maakt onderscheid tussen adoptie en creatie van nieuwe technologie
- Beleidsdiscussie over excellentie (Lissabon, Europese Commissie, EZ, Innovatieplatform)

Kernvragen

- 1. In hoeverre is de verdeling van kennis en vaardigheden in een land van belang voor de productiviteit?
- 2. Waar staat Nederland vergeleken met andere ontwikkelde landen?

Brede basis of toppers?

Recente economische studies

- Hoge vaardigheidsniveaus (rechterkant verdeling)
 - ▶ belangrijk voor productiviteit
 - ▶ in sterkere mate voor hoogproductieve landen (NL)

- Aanwijzingen voor spillovers van hoger opgeleiden naar lager opgeleiden

- Bijvoorbeeld Iranzo & Peri (2006)
 - ▶ toename gemiddeld opleidingsniveau door uitbreiding leerplicht in staten van VS:
 - klein effect op productiviteit
 - ▶ toename aandeel hoger opgeleiden door schokken in immigratie:
 - sterk effect op productiviteit

Case studies

- 'Star scientists' leveren meer toegevoegde waarde aan bedrijven waarmee ze samenwerken (Zucker, 2002)
- Spillovers van 'star scientists' zijn lokaal (Darby & Zucker, 2003)

Human capital

Waar staat Nederland?

- Vergelijking Nederland met andere landen
 - ▶ PISA: Programme for International Student Assessment
 - ▶ TIMSS: Third International Mathematics and Science Study
 - ▶ IALS: International Adult Literacy Study

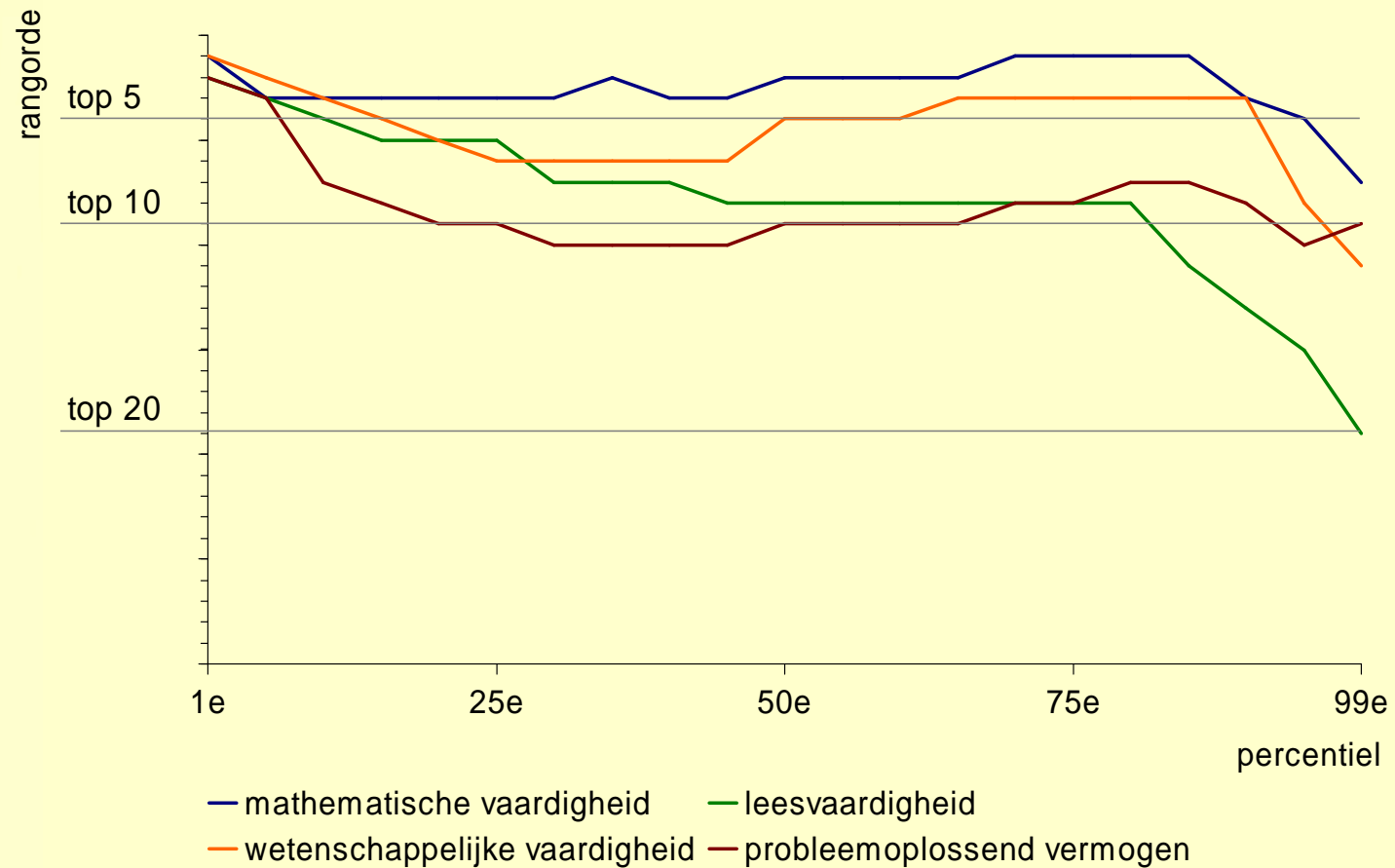
- Meerdere vaardigheden
 - ▶ o.a. wiskunde en taal

- Meerdere leeftijdsgroepen
 - ▶ scholieren, studenten, werknemers

- Verschillende jaren
 - ▶ vanaf 1995 (hele verdeling)
 - ▶ vanaf 1964 (gemiddelde)

Pisa 2003

Nederland t.o.v. 30 OECD landen

De onderkant: 1e percentiel

Positie	Totaal	Mathematische vaardigheid	Leesvaardig- heid	Natuur/weten- schappelijke vaardigheid	Probleem- oplossend vermogen
1	Nederland	Nederland	Zuid-Korea	Finland	Zuid-Korea
2	Finland	Finland	Nederland	Nederland	Finland
3	Zuid-Korea	Zuid-Korea	Finland	Nieuw- Zeeland	Nederland
4	Canada	Canada	Canada	Verenigd Koninkrijk	Duitsland
5	Nieuw- Zeeland	Nieuw- Zeeland	Ierland	Zuid-Korea	Nieuw- Zeeland
	Neder- land	1	1	2	2
			2		3

De wereldtop: 99e percentiel

Positie	Totaal	Mathematische vaardigheid	Leesvaardig- heid	Natuur/weten- schappelijke vaardigheid	Probleem- oplossend vermogen
1	Nieuw- Zeeland	Nieuw- Zeeland	Nieuw- Zeeland	Japan	Japan
2	Zuid-Korea	Zuid-Korea	Australië	Zuid-Korea	Zuid-Korea
3	Japan	Zwitserland	Canada	Nieuw- Zeeland	Nieuw- Zeeland
4	Australië	België	Noorwegen	Zwitserland	Finland
5	Zwitserland	Australië	Zuid-Korea	Frankrijk	België
Neder- land	13	8	22	13	13

Hoger onderwijs

- Aandeel hoger opgeleiden in Nederland lager dan in andere rijke landen
 - ▶ recente jaren, jonge cohorten: inhaal vrouwen voltooid
 - ▶ opleidingsstructuur compliceert (MBO-4: +22%-punt)

- Analooq beeld (data 1994)
 - ▶ Positie Nederland daalt aan rechterkant verdeling

- Vaardigheden afgestudeerden HO t.o.v. VO
 - ▶ verschil kleiner in Nederland dan in andere landen

- Wo-monitor 2004-2005: 'zesjescultuur'

Antwoord kernvragen

- **Belangrijk voor productiviteit**
 - ▶ Hoge niveaus van kennis en vaardigheden
 - ▶ Vooral aan technologische grens

- **Nederlandse positie vaardigheden**
 - ▶ gemiddeld hoog
 - ▶ linkerkant verdeling (zwakkeren): zeer hoog
 - ▶ daalt richting rechterkant van de verdeling
 - ▶ allerhoogste niveau: geen wereldtop

- **Hoger onderwijs Nederland**
 - ▶ relatief laag aandeel hoger opgeleiden
 - ▶ relatief lage toevoeging vaardigheden t.o.v. VO

Beleid: meer hoger opgeleiden

- Focus beleid
 - ▶ meer hoger opgeleiden
 - ▶ meer excellentie

- Hoe? Onderzoeksagenda

- Meer hoger opgeleiden
 - ▶ veelbelovend: verminderen uitval
 - 18 % van een cohort
 - ▶ 'postponement of early selection regime seems inevitable' (OESO, 2007)
 - ▶ restricties post-30 populatie (OESO, 2007)

Beleid: meer excellentie

- prikkels voor studenten en instellingen
 - ▶ niveaudifferentiatie
 - ▶ bekostiging
 - aantallen \Leftrightarrow kwaliteit
 - ▶ Open Bestel
 - vrije toetreding
 - macrodoelmatigheid \Leftrightarrow transparantie

- Middelen
 - ▶ VS: publiek 1.2 %, privaat 1.4 % BBP
 - ▶ NL: publiek 1.0 %, privaat 0.3 % BBP
 - ▶ collegegelddifferentiatie
 - ▶ basisbeurs richten op doelgroepen (OESO, 2007)